

UNMIK/2000/38
30 jun 2000

UREDBA BR. 2000/38
O OSNIVANJU INSTITUCIJE OMBUDSMANA NA KOSOVU

Specijani izaslanik Generalnog sekretara,

Postupajući u skladu sa ovlašćenjima koja su mu data rezolucijom 1244 (1999) Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, od 10. Juna 1999,

Imajući u vidu Propis Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu br. 1999/1 od 25. Jula 1999, sa izmenama i dopunama, o Ovlašćenjima Privremene uprave na Kosovu,

U cilju veće zaštite ljudskih prava na Kosovu

Ovim proglašava sledeće:

Član 1:Uspostavljanje institucije ombudsmana na Kosovu

- 1.1 Ombudsman će unaprediti i štiti prava i slobode pojedinaca i pravnih lica i obezbediti da sve osobe budu u mogućnosti da efikasno ostvaruju ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane međunarodnim standardima za ljudska prava, posebno Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim protokolima i Međunarodnim odredbama o ljudskim i političkim pravima.
- 1.2 Ombudsman će obezbediti pristupačne i blagovremene mehanizme za reviziju i ispravku dela koja predstavljaju zloupotrebu vlasti od strane prelazne civilne uprave ili neke druge nastale centralne ili lokalne institucije.

Član 2:Priroda ombudsmana

- 2.1 Ombudsman deluje nezavisno. Ni jedna osoba ili lice ne može se mešati u njegove/njene funkcije.
- 2.2. Usluge koje pruža ombudsman su besplatne.

Član 3:Jurisdikcija

- 3.1 Ombudsman je nadležan da prima i ispituje žalbe bilo koje osobe ili lica na Kosovu a koje se tiču kršenja ljudskih prava i dela koja predstavljaju zloupotrebu vlasti od strane prelazne civilne uprave ili druge nastale centralne ili lokalne institucije. Ombudsman će poseban prioritet davati tvrdnjama veoma ozbiljnih ili sistematskih kršenja koja se baziraju na diskriminaciji. U ovom članu "dela" uključuju postupke, propuste i odluke.
- 3.2 Jurisdikcija Ombudsmana obuhvata teritoriju Kosova. Ombudsman može ponuditi svoje dobre usluge u pogledu slučajeva u koje su uključeni stanovnici Kosova, koji se nalaze van teritorije Kosova.

- 3.3 Ombudsman će biti nadležan u slučajevima koji se dese posle stupanja na snagu ove uredbe i na slučajeve koji proističu iz činjenica koje su se dogodile pre ovog datuma ukoliko ove činjenice izazivaju stalno kršenje jednog ili više ljudskih prava.
- 3.4 Ombudsman može sklopiti ugovor sa komandantom snaga za Kosovo (COMKFOR) kako bi se bavio međunarodnim bezbednosnim prisustvom
- 3.5 Ombudsman neće imati jurisdikciju da se bavi sporovima međunarodne administracije i njenog osoblja.

Član: Funkcije i ovlašćenja

- 4.1 Ombudsman može primiti žalbe, nadgledati, istraživati, nuditi dobre usluge, preduzimati preventivne korake, davati preporuke i savete u pogledu pitanja koja se odnose na njegovu/njenu funkciju.
- 4.2 Ombudsman može stimulisati pomirenje etničkih grupa.
- 4.3 Osim ukoliko nije predviđeno članom 2 UNMIK uredbe br. 1999/24 od 12 decembra 1999 o Merodavnom pravu na Kosovu, ombudsman može pružati savete i davati preporuke bilo kojoj osobi ili licu u pogledu usklađenosti domaćih zakona i uredbi sa međunarodno priznatim standardima.
- 4.4 Ombudsman će imati ovlašćenja da vodi istragu, bilo kao odgovor na žalbu učinjenu shodno članu 3.1 ili na svoju sopstvenu inicijativu.
- 4.5 Ombudsman će preuzeti sve potrebne korake i radnje da reši žalbe izjavljene shodno članu 3.1 uključujući direktno intervenisanje sa odgovarajućim vlastima, od kojih će se tražiti da odgovore u razumnom roku.
- 4.6 Kada, u toku istrage, ombudsman nađe da izvršavanje uputstva može naneti nepovratnu štetu pravima žalioca, on ili ona može preporučiti da odgovarajuće vlasti suspenduju izvršavanje dotičnog uputstva.
- 4.7 Ombudsman ima pristup i može pregledati dosije i dokumente prelazne civilne uprave ili bilo koje druge nastale centralne ili lokalne institucije i, u skladu sa ovim članom, može zahtevati saradnju bilo koje osobe u smislu pružanja važnih informacija, dokumenata ili dosijea. Specijalni izaslanik Generalnog sekretara može, međutim, odbiti da izda dosije ili dokument, ukoliko se ombudsmanu dostave pismeni razlozi. U tom slučaju ombudsman može izvesti zaključke onako prema svom viđenju.
- 4.8 Ombudsman može u svako doba ući i pregledati bilo koje mesto na kome su osobe lišene slobode, i može biti prisutan na sastancima ili saslušanjima u koja su uključene takve osobe. Ombudsman može takođe voditi privatne sastanke sa takvim osobama.
- 4.9 Za vreme ili odmah posle istrage, Ombudsman može davati preporuke važnim nadležnim upravnim vlastima i rukovodiocima o merama koje treba usvojiti, uključujući prelazne mere ukoliko je potrebno.
- 4.10 Po istrazi, ombudsman može preporučiti nadležnim upravnim vlastima da protiv bilo koje osobe povedu disciplinski ili krivični proces.
- 4.11 Ukoliko, kada je ombudsman već dao preporuke, upravne vlasti ili rukovodioci ne preduzmu odgovarajuće mere u razumnom vremenskom roku, ili ako ne dostave ombudsmanu razloge nečinjenja koji su prihvatljivi za ombudsmena, ombudsman može skrenuti pažnju Generalnog izaslanika Generalnog sekretara na slučaj i o tome dati javnu izjavu.
- 4.12 Ombudsman će objaviti svoje preporuke, osim u slučajevima koje sam smatra poverljivim ili tajnim, ili gde je žalilac izričito tražio da se njegov ili njen identitet i okolnosti žalbe ne otkrivaju.
- 4.13 Žalbe se ne mogu izjavljivati na bilo koji čin ili odluku ombudsmana.

Član 5:Sastav institucije ombudsmana

Institucija ombudsmana sastojaće se od ombudsmana, najmanje tri (3) zamenika ombudsmana I profesionalno kompetentnog osoblja.

Član 6:Ombudsman

6.1 Ombudsman će biti istaknuta međunarodna ličnost visokih moralnih vrednosti, nepristrasna i poštena, koja poseduje dokazanu odanost principima ljudskih prava i prava manjina a koja nije državljanin Federalne Republike Jugoslavije ili država bivše Jugoslavije ili Albanije.

6.2 Ombudsmana imenuje Specijani izaslanik Generalnog sekretara na period od dve godine. Mandat se može produžiti za još dve godine.

Član 7:Zamenici ombudsmana

7.1 Na predlog ombudsmana, a posle lokalnih i međunarodnih konsultacija, Specijalni izaslanik Generalnog sekretara imenovaće najmanje jednog međunarodnog i dva lokalna zamenika ombudsmana, koji će biti osobe visokih moralnih vrednosti, nepristrasni i poštenu, koji poseduju dokazanu odanost principima ljudskih prava i prava manjina.

7.2 Ombudsman može, ukoliko to on ili ona smatra odgovarajućim, ovlastiti zamenika ombudsmana za bilo koju funkciju ili ovlašćenja izneta u članu 4 ove uredbe.

Član 8:Nesaglasnosti i smenjivanje sa dužnosti

8.1 Funkcija ombudsmana i zamenika ombudsmana, kao i osoblja institucije ombudsmana, nespojive su sa bilo kakvom političkom, javnom ili privatnom profesionalnom aktivnošću ili službom.

8.2 Specijani izaslanik Generalnog sekretara može smeniti sa dužnosti ombudsmana ili zamenike ombudsmana ukoliko Specijalni izaslanik Generalnog sekretara smatra da su uspostavljene jedna ili više sledećih osnova u pogledu ombudsmana i/ili zamenika ombudsmana:

- (a) fizička ili mentalna nesposobnost koja utiče na njegovu ili njenu sposobnost da obavlja svoje funkcije;
- (b) konačna osuda za krivično delo kažnjivo zatvorom;
- (c) neizvršavanje njegovih ili njenih funkcija;
- (d) da je doveden, ličnim ponašanjem ili na drugi način, u položaj nesaglasan sa propisanim obavljanjem njegovih ili njenih funkcija.

8.3 Ombudsman može zahtevati od Specijanog izaslanika Generalnog sekretara da smeni sa dužnosti jednog ili više zamenika ombudsmana po jednom ili više gore navedenih osnova. Specijani izaslanik Generalnog sekretara doneće konačnu odluku o smenjivanju.

8.4 U slučaju smenjivanja sa dužnosti ombudsmana ili zamenika ombudsmana shodno članu 8.2, ili u slučaju smrti ili ostavke ombudsmana i/ili zamenika ombudsmana, Specijani izaslanik imenovaće novog ombudsmana i/ili zamenike ombudsmana, što pre u skladu sa ovom odlukom.

Član 9:Osoblje

Osoblje institucije ombudsmana biće lokalno i međunarodne osobe visokih standarda kompetencije, efikasnosti i integriteta

Član 10:Pravila postupka

Po konsultacijama sa Zamenicima ombudsmana, ombudsman će usvojiti pravila postupka za instituciju ombudsmana.

Član 11:Poverljivost

Institucija ombudsmana čuvaće u poverenju sve poverljive informacije i dobijene podatke posebno vodeći računa o bezbednosti žalilaca i svedoka.

Član 12:Saradnja

- 12.1 Sve osobe i lica koja su pod nadležnošću ombudsmana obavezna su da pružaju ombudsmanu preferencijanu pomoć.
- 12.2 Ombudsman može saradivati i koordinirati sa drugim međunarodnim obudsmanima i institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava.

Član 13:Privilegije i imunitet

13.1 Omubdsamn, međunarodni zamenik(ci) ombudsmana, lokalni zamenici ombudsmana i međunarodno i lokalno osoblje institucije ombudsmana uživaju imunitet od sudskih procesa u pogledu pisanih ili izgovorenih reči i dela učinjenih u zvaničnom svojstvu. Taj će im se davati i kada prestane njihovo zaposlenje u instituciji ombudsmana. Ombudsman i njegovi ili njeni zamenici imaće i druge potrebne olakšice za nezavisno obavljanje svojih funkcija.

13.2 Ombudsman, međunarodni zamenik(ci) ombudsmana i međunarodno osoblje institucije ombudsmana dobiće privilegije i imunitete službenika Ujedinjenih nacija, kao što je predviđeno Članom 5 Konvencije o privilegijama i imunitetu za Ujedinjene nacije. Lokalni zamenici ombudsmana i lokalno osoblje uživaće imunitet u pogledu zvaničnih dela i oslobađanja od poreza i obaveza u nacionalnim službama kao što je predviđeno članovima 18 (a), (b) I (c) gore pomenute Konvencije.

13.3 Ništa u ovoj uredbi neće se tumačiti kao odstupanje od privilegija i imuniteta datih UNMIK-u i njegovim službenicima prema gore pomenutoj Konvenciji.

Član 14:Neprikosновенost i imunitet kancelarija, komunikacija, arhiva, dosijea i dokumenata

14.1 Kancelarije ombudsmana biće nepovredive. Nadležne vlasti preduzeće sve potrebne radnje kako bi obezbedile da ombudsman ne bude izbačen i svih ili nekog dela kancelarija bez njegovog izričitog pristanka. Arhivi, dosijeji, komunikacije, svojina fondovi i imovina ombudsmana, bilo gde da se nalaze i bilo ko da ih drži biće neprikosnoveni i uživaće imunitet od pretresa, zaplene, oduzimanja, konfiskovanja, eksproprijacije ili bilo kog drugog oblika intervernisanja, bilo po upravnim, sudskim ili zakonodavnim tužbama.

14.2 Generalni sekretar Ujedinjenih nacija biće jedina vlast koja može narušiti gore navedenu neprikosновенost i imunitet.

Član 15:Kancelarije i oprema ombudsmana

15.1 Institucija ombudsmana imaće svoje sedište u Prištini. Imaće regionalne kancelarije ukoliko bude potrebno.

15.2 Shodno članu 18 ove uredbe, institucija ombudsmana biće opremljena odgovarajućom opremom.

Član 16:Radni jezici

Radni jezici institucije ombudsmana biće engleski, albanski i srpski.

Član 17:Izveštaji

17.1 Ombudsman će podnositi godišnji izveštaj Specijalnom izaslaniku Generalnog sekretara i publikovati svoje odluke.

17.2 Mogu se izdavati i posebni izveštaji kada god ombudsman smatra da je potrebno.

Član 18:Finansiranje

Za 2000 godinu, institucija ombudsmana finansiraće se međunarodnim donacijama. Narednih fiskalnih godina ombudsman može tražiti fondove od međunarodnih donatora i/ili Konsolidovanog budžeta za Kosovo za rad institucije.

Član 19:Period sprovođenja

Institucija ombudsmana obavljaće svoje dužnosti i biti otvorena za javnost najkasnije šest (6) meseci po imenovanju ombudsmana.

Član 20:Nastavak operacije

Odgovornost za nastavak operacije institucije ombudsmana može se preneti na izabrane vlasti na Kosovu, onda kada se one ustanove.

Član 21:Merodavno pravo

Ova uredba zamenjuje bilo koju odredbu merodavnog prava koja je u suprotnosti sa samom uredbom.

Član 22:Stupanje na snagu

Ovaj propis stupa na snagu 30 juna 2000.

Bernard Kušner

Specijalni izaslanik Generalnog sekretara